

Día de Acción Global para o Acceso ao Aborto Legal e Seguro

O 28 de setembro conmemórase o Día de Acción Global para o Acceso ao Aborto Legal e Seguro, un día en que se reforza o compromiso de loitar polos dereitos sexuais e reprodutivos das mulleres.

Dentro dos dereitos sexuais inclúese o dereito a un aborto seguro e libre. O aborto continúa sendo fortemente restrinxido en moitos países, con repercusións graves para a saúde e a vida das mulleres.

En canto ao Estado español, a historia da legalización do aborto foi complexa e evolucionou ao longo dos anos:

1. 1936-37- Despenalización da práctica do aborto: O 25 de decembro de 1936, en Cataluña, legalízase o aborto libre durante as 12 primeiras semanas de embarazo mediante decreto asinado por Josep Tarradellas e publicado o 9 de xaneiro de 1937 no DOC (n.º 9). Nas zonas leais a República durante a Guerra Civil Española, sendo ministra de sanidade a cenetista Federica Montseny (novembro de 1936 ata maio de 1937), o goberno presidido polo Largo Caballero despenalizou a práctica do aborto inducido en 1937, pero a súa vixencia durou moi pouco tempo, até que gañou o bando fascista dirixido polo ditador Franco.
2. 1985 - Despenalización parcial: Coa Lei Orgánica 9/1985 despenalizouse parcialmente o aborto, permitíndoo en tres supostos: perigo para a saúde física ou psíquica da nai, violación (até as 12 semanas), e malformación fetal (até as 22 semanas).
3. 2010 - Reforma da lei: O ano 2010 aprobouse a Lei de Saúde Sexual e Reprodutiva e da Interrupción Voluntaria do Embarazo, que supuxo un gran adianto. Esta lei permite o aborto libre ata as 14 semanas de xestación e até as 22 semanas en casos de risco para a saúde da nai ou graves anomalías no feto.
4. 2014 - Intento de reforma restritiva: O goberno español propuxo unha reforma restritiva para limitar o acceso ao aborto só en casos de violación ou risco grave para a saúde da nai, pero fronte á enorme oposición social, esta proposta foi retirada.

5. Situación actual: Hoxe en día, o aborto é legal en España segundo os termos establecidos pola lei de 2010, pero aínda hai barreiras de acceso, como a carencia de dispoñibilidade nalgunhas comunidades ou a negativa de profesionais sanitarios a practicar abortos por obxección de conciencia.

A loita polos dereitos sexuais e reprodutivos, incluíndo o aborto seguro, continúa sendo unha prioridade para os colectivos feministas e de dereitos humanos a nivel global e local.

En oposición a isto, hai manifestacións en contra, nomeadamente impulsadas por sectores conservadores e relixiosos. Hai pouco, en Castelló, o mesmo arcebispo da cidade participou nunha campaña contra o aborto, diante dunha clínica onde se realizan interrupcións voluntarias do embarazo. Estas accións, que adoitan estar acompañadas por oracións colectivas ou manifestacións "provida", buscan influír na opinión pública e nas institucións para reverter ou restrinxir os dereitos sobre o aborto.

Estas accións a miúdo xeran polémica, debido a que se considera que poden influír nas mulleres que acceden a estes servizos médicos nun momento difícil e vulnerabilizalas. Este tipo de concentracións diante de clínicas son criticadas polos colectivos feministas e defensores dos dereitos reprodutivos, que consideran que supoñen unha forma de acoso e coacción moral ás mulleres.

Neste caso concreto, a participación do arcebispo é un reflexo do papel activo que algúns líderes relixiosos teñen neste debate, aínda que a legalidade do aborto en España está protexida pola lei.

Moitos defensores dos dereitos sexuais e reprodutivos piden unha separación clara entre as crenzas relixiosas e as políticas públicas, insistindo en que as decisións sobre o aborto terían que ser unicamente das mulleres, sen ningunha interferencia.

A pesar dos adiantos en dereitos humanos e igualdade, aínda vivimos nun contexto global onde os dereitos sexuais e reprodutivos das mulleres son vulnerados sistematicamente. No medio do século XXI, a discriminación, a exclusión, as ameazas de castigo físico, prisión ou outras formas de represión seguen sendo unha realidade en moitas partes do mundo cara ás mulleres. Estas prácticas son o reflexo de sistemas patriarcais arraigados,

que utilizan o control sobre os corpos das mulleres como unha ferramenta para manter o poder e a orde social establecida.

O patriarcado, na súa manifestación contemporánea, segue utilizando diferentes mecanismos para oprimir as mulleres no ámbito dos dereitos reprodutivos:

1. Criminalización do aborto: Aínda que o aborto é legal nalgúns países, noutros moitos continúa sendo severamente castigado. Isto forza as mulleres a someterse a abortos inseguros, poñendo en risco a súa vida e a súa saúde. Os castigos inclúen penas de prisión tanto para as mulleres como para os profesionais médicos que as asisten.

2. Control sobre a sexualidade: En moitos lugares, a sexualidade das mulleres continúa sendo controlada, xa sexa a través de normas culturais, relixiosas ou políticas. O acceso á educación sexual integral e aos métodos anticonceptivos está limitado ou prohibido, e isto perpetúa a exclusión e a vulnerabilidade.

3. Estigmatización e violencia: As mulleres que acceden ao aborto ou a métodos anticonceptivos a miúdo son estigmatizadas socialmente. Ademais, moitas mulleres son vítimas de violencia sexual, con poucas oportunidades para acceder a xustiza ou servizos de apoio adecuados. Esta violencia sexual a miúdo queda impune, contribuindo á subordinación continua das mulleres.

4. Prisión e castigos físicos: Nalgúns países, as mulleres poden ser encarceradas ou castigadas fisicamente por abortar, mesmo en casos de violación ou risco para a súa saúde. Estas medidas represivas son unha ferramenta para perpetuar a submisión e o control sobre o corpo feminino.

Estas situacións non só afectan as mulleres, senón que tamén teñen consecuencias devastadoras para as comunidades no seu conxunto. Cando se limitan os dereitos reprodutivos, restrínxese a capacidade das mulleres para tomar decisións autónomas sobre a súa vida, a súa saúde e o seu futuro, perpetuando ciclos de pobreza e desigualdade.

Nun mundo onde a igualdade de xénero e os dereitos humanos terían que ser un principio fundamental, a loita pola liberdade reprodutiva e a igualdade continúa sendo un reto central contra as estruturas patriarcais.

A alianza entre mulleres é un pilar fundamental na loita pola autonomía sobre os nosos corpos. A forza como colectivo permítenos facer fronte dunha maneira máis efectiva as estruturas patriarcais que tentan limitar os nosos dereitos.

O lema "Nós parimos e nós decidimos" é un berro poderoso de afirmación, que pon de relevo a soberanía que as mulleres teñen que ter sobre as súas propias vidas e decisións reprodutivas. Esta forza colectiva, alimentada pola solidariedade, permítenos resistir e avanzar na conquista da liberdade e a igualdade. Xuntas somos imparables na loita por un futuro onde ningunha institución nin sociedade poida decidir sobre os nosos corpos.

Secretaría da muller do STEG